

**Riigihalduse ministri määruse „Toetuse andmise tingimused tegevuseks
„Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks“ perioodil
2017–2023“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Kõnesoleva määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) abil viiakse ellu „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ (edaspidi *prioriteetne suund*) meetme „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ tegevuse „Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks“ eesmärgi.

Määrus kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 14 alusel ning toetuse andmisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2014. aasta korraldusest nr 107 „Eesti regionaalarengu strateegia 2014–2020 ja selle rakendusplaani aastateks 2014–2017 heakskiitmine“ (edaspidi *Eesti regionaalarengu strateegia 2014–2020*).

Meetme tegevused on nimetatud prioriteetse suuna teise investeerimisprioriteedi juures. Nendeks on tööhõivesõbraliku majanduskasvu toetamine sisemise potentsiaali arendamise kaudu osana konkreetsete piirkondade territoriaalsest strateegiast, sealhulgas taandarenevate tööstuspiirkondade ümberkorraldamine ning konkreetsetele loodus- ja kultuurivaradele juurdepääsu tõhustamine ja sellise vara arendamine. Tegevused panustavad ELi vahendite kasutamise eesmärgi – „Majandusaktiivsus väljaspool Tallinna ja Tartu linnapiirkondi on kasvanud“ täitmisesse.

Meetme tegevuse kogumahuks perioodil 2015–2023 on ette nähtud 7 500 000 eurot. Meetme tegevuse elluviimine algas alates 2015. aastast. Võrreldes perioodiga 2015–2016 nähakse meetme tegevuse rakendusmehhanismis ette muudatused. Meetme tegevuse senine rakendamine toimub riigihalduse ministri kolme käskkirja alusel vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 16 lõigetele 1 ja 2. Perioodil 2017–2023 hakkab meetme tegevuse rakendamine toimuma käesoleva riigihalduse ministri määruse alusel vastavalt struktuuritoetuste seaduse §-le 14. Arvestades meetme tegevuse spetsiifikat, on selle rakendamine rakendusametuse tegevusena ministri käskkirja alusel jäigem ja haldusmahukam. Seetõttu otsustati kokkuleppel korraldusametusega rakendada meetme tegevust alates 2017. aastast ministri määruse alusel vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-le 14. Määruse eelnõu parandab ka tegevuste ülevaatlikkust selle rakendamisel.

Meetme tegevuse esimeseks etapiks oli piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse kavade ja piirkondlike algatuste tugiprogrammide koostamine perioodiks 2015–2016 maakondlike arenduskeskuste poolt ning tugiprogrammide hindamine EAS-is. Tegevus toimus vastavalt riigihalduse ministri 5. augusti 2015. a käskkirjale nr 1-23/55 „Toetuse andmise tingimused rakendusametuse tegevusteks prioriteetse suuna 5 „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete ja piirkondliku ettevõtluse arendamine“ meetme „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ tegevuse nr 5.4.2 „Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks. Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavade koostamine“ raames“. Selle tegevuse elluviimiseks oli ette nähtud 105 000 eurot, mis jaotati maakondade vahel võrdsetl.

Piirkondlike algatuste tugiprogrammide elluviimine perioodil 2015–2016 toimub riigihalduse ministri kahe käskkirja alusel:

- 1) „Piirkondlike algatuste tugiprogrammide elluviimiseks toetuse andmise tingimused Hiiu, Järva, Lääne, Pärnu, Rapla, Saare ja Võru maakondade osas.“;

- 2) „Piirkondlike algatuste tugiprogrammide elluviimiseks toetuse andmise tingimused Harju, Ida-Viru, Jõgeva, Lääne-Viru, Põlva, Tartu, Valga ja Viljandi maakondade osas“.

Piirkondlike algatuste tugiprogrammide elluviimiseks perioodiks 2015–2016 on meetmest eraldatav toetusmaht kokku 1 848 750 eurot. See summa jagatakse maakondade vahel.

Eelnõus nähakse ette toetuse andmise tingimused ja menetlemise kord ning toetuse taotleja, partneri, toetuse saaja ja rakendusüksuse õigused ja kohustused.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika talituse nõunik Madis Kaldmäe (tel 611 5103; e-post madis.kaldmae@fin.ee) ja regionaalarengu osakonna õigusnõunik Martin Kulp (tel 611 3097; e-post martin.kulp@fin.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Rahandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Heili Jaamu (tel 611 3645; e-post heili.jaamu@fin.ee). Eelnõu keelelist kvaliteeti on kontrollinud Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (tel 611 3638; e-post sirje.lilover@fin.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb seitsmest peatükist ja 25-st paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr;
- 3) piirkondlike algatuste tugiprogrammid;
- 4) toetuse taotlemine, nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele;
- 5) taotluse menetlemine;
- 6) aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused;
- 7) toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ja kohustused.

1. peatükk. Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis kirjeldatakse eelnõu kohaldamisala, määruses kasutatavaid termineid, toetuse andmise eesmärki, oodatavaid väljundeid, nimetatakse rakendusasutus ja –üksus, samuti toetuse saajad ning sätestatakse vaide esitamise ja menetlemise kord.

Eelnõu § 1 lõike 1 kohaselt kehtestab määrus „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ meetme „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ tegevuse „Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks“ rakendamiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimused perioodil 2017-2023. Viimast aluseks võttes on sõnastatud ka määruse pealkiri.

Eelnõu § 1 lõige 2 sätestab, et eelnõu alusel toetuse andmisel lähtutakse Eesti regionaalarengu strateegiast 2014–2020. Eesti regionaalarengu strateegia üldeesmärk on toimepiirkondade arengueelduste parem kasutus majanduskasvuks ja elukvaliteedi tõusuks vajalike hüvede kättesaadavus. Väljaspool suuremate linnapiirkondade asuvate toimepiirkondade ja nende keskuste arengu väljakutseks on piirkondlike ressursside, tööjõu jm eelduste efektiivsem kasutuselevõtt, et suurendada nende piirkondade osa kogu riigi majanduskasvus ja kindlustada püsiv arenguvõime.

Riigi regionaalpoliitika elluviimisel järgnevad eesmärgid:

Allikas: „Eesti regionaalarengu strateegia 2014–2020“ joonis 45.

Eelnõu keskendub eeskätt Eesti regionaalarengu strateegia esimese eesmärgi „Toimepiirkondade terviklikkust ja konkurentsivõimet soosiv elu- ja ettevõtluskeskkond“, samuti kolmanda eesmärgi „Piirkondade tugevam sidustatus ja arendusvõimekus“ saavutamisele.

Eelnõu § 1 lõige 3 loeb tegevuste abikõlblikuks piirkonnaks kõik Eesti maakonnad. Sihtpiirkond on selliselt defineeritud põhjusel, et toetatavad tegevused on oma olemuselt ülemaakonnalsed ega ole suunatud üksikutele valdadele ega linnade. Erinevalt piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meetme teistest tegevustest, ei ole Tallinna ja Tartu linnapiirkond Harju ja Tartu maakonna koosseisus sihtpiirkonnana välistatud, kuna tugiprogrammide elluviimine on ülemaakonnaline. Küll aga arvestades meetme eesmärki ja oodatavat tulemust, arvestatakse maakondlike piirsummade kehtestamisel suuremate linnapiirkondade osas elanike arvu näitajat väiksema koefitsiendiga.

Eelnõu §-s 2 on esitatud konkreetse eelnõu tähenduses kasutatavad terminid. Terminid, mida § 2 ei sätesta, ei oma eelnõu kontekstis üldisest erinevat tähendust.

Eelnõu § 3 määrab kindlaks toetuse andmise eesmärgi, oodatava tulemuse ning väljundid.

Meetme tegevus panustab meetme kui terviku eesmärki ja tulemusse, seetõttu on need ka eelnõus välja toodud.

Meetme tegevuse **spetsiifiliseks eesmärgiks** ehk toetuse andmise eesmärgiks on **ettevõtlusaktiivsusele, tööhõive kasvule ja ettevõtlusõppele kaasa aitamine, täiendades vastavaid üleriigilisi valdkondlikke toetusmeetmeid arvestades maakonna eripära ja huvigruppide vajadusi.**

Meetme tegevuse rakenduskava järgseks väljundnäitajaks on tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise programmi kavandamisse kaasatud institutsioonide arv sihttasemega 75. Kuivõrd see näitaja on kavade ja tugiprogrammide koostamise ja kinnitamise tulemusena saavutatud (saavutatud tasemega 143), siis seda käesoleva määruse tekstis ei ole välja toodud.

Küll aga on lisatud kaks täiendavat väljundnäitajat: **tegevustes osalenud ja neist kasu saanud ettevõtjate arv ja tegevuses osalenud koolide arv**. Nimetatud näitajad on kasutuse ka juba piirkondlike algatuste tugiprogrammide puhul perioodiks 2015–2016.

Eelnõu § 4 nimetab meetme rakendusasutuse, rakendusüksuse ja toetuse taotlejad. Määruse rakendamisel täidab rakendusasutuse ülesandeid Rahandusministeerium ja rakendusüksuse ülesandeid Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Rakendusasutused ja rakendusüksused määrati kindlaks Vabariigi Valitsuse 4. juuli 2014. a korraldusega nr 297 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine“. Eelnõu kohaselt saavad toetuse taotlejateks olla maakondlikud arenduskeskused. **Kuivõrd mitmed neist on hetkel või lähitulevikus reorganiseerimisfaasis ei ole välistatud ka meetmega seotud projektide lepinguline õigusjärglus teistele maakondlikele arenduskeskustele või nende ülesandeid täitma asuvatele asutustele.**

Maakondlikud arenduskeskused on maakonna kohalike omavalitsuste või riigi asutatud sihtasutused. Maakondlikud arenduskeskused moodustati 2004. aastal ning nende ülesanne on korraldada maakondlikku arendustegevust ja nõustamistegevust erinevates valdkondades, sealhulgas Euroopa Liidu struktuurivahendite kasutamise osas.

Eelnõu § 5 sätestab vaide esitamise ja menetlemise korra. Rakendusüksuse või -asutuse toiminguga või otsuse peale võib esitada vaide vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 51. Rakendusüksuse ja -asutuse otsuse või toiminguga peale esitatud vaideid lahendab rakendusasutus. Kui rakendusüksuse toiminguga või otsuse peale esitatakse vaide, tuleb see esitada rakendusüksuse kaudu rakendusasutusele. Vaideid lahendatakse haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 kalendripäeva jooksul vait lahendavale asutusele vaide esitamisest arvates. Vaide lahendamise tähtaega võib pikendada haldusmenetluse seaduse § 84 lõike 2 kohaselt.

2. peatükk. Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Eelnõu 2. peatükis määratakse projekti raames toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus, projekti abikõlblikkuse periood, toetuse piirsumma ja osakaal ning nendega seotud tingimused.

Eelnõu § 6 on nimetab määruse raames toetatavad tegevused. Toetust antakse projektile, mille tegevused on otseselt suunatud meetme tegevuse eesmärkide elluviimisele ja väljundnäitajate saavutamisele ning mis sisalduvad piirkondlike algatuste tugiprogrammis. Täpsemad nõuded on samased 3. peatükis toodud tugiprogrammiga.

Eelnõu § 7 sätestab abikõlblikud ning mitteabikõlblikud kulud ja nendega seotud tingimused. Kõik paragrahvis nimetatud kulud peavad vastama Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse väljamaksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ § 2 nimetatud kulu abikõlblikkuse ja §-s 5 nimetatud tuluga arvestamise tingimustele.

Eelnõu § 8 määrab kindlaks projekti abikõlblikkuse perioodi.

Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning millal projekti elluviimiseks vajalikud kulud

tekivad. Projekti abikõlblikkuse periood jääb üldjuhul ajavahemikku 2017. aasta 1. jaanuarist kuni 2023. aasta 31. augustini.

Taotluse rahuldamise otsuses võib projekti abikõlblikkuse perioodi sätestada taotluse registreerimise kuupäeva või sellest varasema kuupäeva alates 1. jaanuarist 2017. Viimasel juhul teeb toetuse saaja kulutusi enne toetuse rahuldamise otsust omal vastutusel.

Eelnõu § 9 määrab toetuse piirsumma, selle osakaalu ning sellega seonduvad tingimused.

Projektile antakse toetust kõige rohkem **84% projekti abikõlblikest** kuludest. Omafinantseeringu minimaalne määr on **16%**. Selleks, et mitte tugiprogrammi elluviimiseks ette nähtud vahendeid liigselt mitte killustada, on **taotletava toetuse minimaalne summa projekti kohta 10 000 eurot**. Projektile antava toetuse rahaline maht ei tohi ületada selle aluseks olevale tugiprogrammile seatud piirmäära kohustustega katmata jääki.

3. peatükk. Piirkondlike algatuste tugiprogrammid

Eelnõu § 10 käsitleb piirkondlike algatuste tugiprogrammide koostamist. **Piirkondlike algatuste tugiprogrammid koostatakse iga maakonna kohta eraldi perioodideks 2017–2019 ja 2020–2023.** Esimene tugiprogramm koostati perioodiks 2015–2016 vastavalt riigihalduse ministri käskkirjale.

Tugiprogrammi koostamist igas maakonnas korraldab maakondlik arenduskeskus, **kaasates kõik piirkonna arendamise seisukohast olulised organisatsioonid**. Eraldi on välja toodud kohustuslikud organisatsioonid. Maakondlikel arenduskeskustel on pikaajalised kogemused arendustegevuse korraldamisel maakonnas ja neil on põhjalikku teavet organisatsioonide kohta, keda on vaja kava koostamisse kaasata. Perioodil 2015–2016 oli kaasatud organisatsioonide hulk sõltuvalt maakonnast 5-15 ja võib eeldada, et see hulk ei vähene.

Tugiprogrammi tegevusteks valitakse tegevused, mis sisalduvad piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse kavas, kuid mida ei ole võimalik rahastada üleriigilistest valdkondlikest toetusmeetmetest. Tugiprogrammi arvatavad tegevused peavad täiendama valdkondlikke toetusmeetmeid neid dubleerimata.

Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kava on maakondliku ulatusega inimressursside arendamisele ja rakendamisele suunatud tegevuste kogum, mis on vajalik maakonna tööhõive ja ettevõtlusaktiivsuse suurendamiseks, ja mida ollakse valmis perioodil 2015–2022 omavahendite ja erinevate toetusmeetmete abil ellu viima ning mis on kinnitatud **riigihalduse ministri 2. veebruari 2016. a käskkirjaga nr 1.1-4/023 „Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse kavade kinnitamine“**.

Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse kavasid on võimalik maakondliku arenduskeskuse eestvedamisel ja selle kinnitanud organisatsioonide poolt muuta, ilma et see vajaks edaspidiselt ministri poolt kinnitamist. **Kavade muutmise kord lisatakse ministri eelnimetatud käskkirja.**

Tugiprogrammi arvatakse tegevused, mis omavad maakonnas või suuremas piirkonnas meetme tegevuse eesmärkide seisukohast põhjendatud mõju ja on suunatud:

- 1) **ettevõtlusaktiivsuse suurenemisele ja uute investeeringute kaasamisele;**
- 2) **ettevõtete arengule, mis tekitab kõrgemat lisandväärtust loovaid töökohti või tõstab olemasolevate töökohtade poolt loodavat lisandväärtust;**
- 3) **töökohtade loomisele ja säilitamisele;**
- 4) **tööjõu arendamisele ja aktiveerimisele;**
- 5) **noorte ettevõtlusalase teadlikkuse ja huvi tõstmisele;**
- 6) **muudele maakonna arengukavas või –strateegias väljatoodud probleemide lahendamisele.**

Allpool on esitatud näited olulisematest meetmetest ja programmidest, mille rakendamisega Piirkondlike algatuste tugiprogrammid seotud on.

1. Õppe seostamine tööturu vajadustega (Haridus- ja Teadusministeerium).

Selle raames on kavandatud muu hulgas ellu viia järgmised tegevused: ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõikidel haridustasemetel; õpipoisiõppe (töökohapõhine õpe) laiendamine ning praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses. Nimetatud tegevuste sihtrühm on väga lai, hõlmates kõiki haridustasemeid ning erinevaid vanuserühmasid, samuti on tegevuste elluviimisesse kaasatud ettevõtjad ja tööandjad. Tegevusi viiakse ellu kogu riigis.

2. Karjääriteenuste kättesaadavuse suurendamine (Sotsiaalministeerium).

Kavas on teha karjääriteenused kättesaadavaks töötavatele ja mitteaktiivsetele inimestele. Selle tulemusel paraneb inimeste oskus planeerida oma karjääri ja tööelu ning teha haridus- ja töövalikuid.

3. Tööturuteenused tagamaks paremaid võimalusi tööhõives osalemiseks (Sotsiaalministeerium). Kavandatud tegevuste eesmärk on ennetada ja vähendada noorte töötust, tõsta vanaduspensioniealiste tööhõivet ning töötute valmisolekut võtta vastu töökoht Eestis elukohast kaugemal. Kavandatud on järgmised tegevused: noortele korraldatakse tööturгу tutvustavad töötoad, osutatakse teenust „Minu esimene töökoht“ ning mobiilset nõustamist. Vanaduspensioniealistele on kavandatud mitmete tööturuteenuste osutamine. Töökoha vastuvõtmist elukohast kaugemal on kavas soodustada, makstes töötutele mobiilsustoetust. Lisaks nendele tegevustele on kavas toetada avatud taotlusvoorude kaudu projekte, mis on suunatud pikaajaliste töötute, madala kvalifikatsiooniga inimeste ning noorte tööle aitamisele.

4. Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused (Sotsiaalministeerium).

Programmiga toetatakse erivajadustega ja eakatele inimestele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste arendamist, osutatakse integreeritud teenuseid toimetulekuraskustes inimestele ning suurendatakse sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevust rakendada hoolekandeteenuseid. Avatud taotlusvoorude projektide sisuks on arendada erivajadustega ja eakatele inimestele ning nende hoolduskoormusega pereliikmetele tööturul osalemist toetavaid hoolekandeteenuseid, edendada kohaliku omavalituse üksuste koostööd piiriüleste teenuste osutamisel ja suurendada teenuste kättesaadavust. Teenuste osutamise eesmärk on vähendada tööealise isiku hoolduskoormust ja toetada erivajadustega inimese toimetulekut tööturule asumise võimekuse suurendamiseks, mille tulemusena on nad säilitanud töö, asunud tööle või suundunud aktiivsetele tööturuteenustele.

5. Ettevõtlusteadlikkuse programm (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium).

Teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programmi eesmärk on suurendada ettevõtlikkust, soodustada ettevõtluse kasvu ja arendada ettevõtluskeskkonda. Toetuskeemi raames pakutakse nii tegutsevatele kui ka võimalikele ettevõtjatele mitmesuguseid tugiteenuseid. Selle toetuskeemi raames ei pakuta ettevõtjale finantstuge.

Programmiga viiakse ellu järgmisi tegevusi:

- nõustamine ja teabe jagamine maakondlikes arenduskeskustes;
- koolitused erinevates ettevõtlusele olulistest valdkondades, näiteks juhtimine, turundus ja muu selline;
- üritused ettevõtlusteadlikkuse tõstmiseks, näiteks ettevõtlusnädal ja -päevad, ettevõtlikkusprojektide konkursid;
- **ettevõtjate ekspordivõimekuse suurendamiseks suunatud tegevused, näiteks messikülalused, ekspordinõunikud ja kontaktvõrgustiku loomine välisriikides;**
- Eesti maine kasvatamiseks suunatud tegevused.

6. Investoriteenindus (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium).

Eesmärk on meelitada Eestisse ja piirkondadesse (välis)investeeringuid ning arendada seeläbi ettevõtlust ja luua töökohti. Tegevusi rahastatakse riigieelarvest. Seni on toetatud investoriteenindust maakondlikes arenduskeskustes, kuid võimekuse tõstmise eesmärgil koondatakse investoriteenindus maakonnast suurema piirkonna tasandile.

7. Riik kui tark tellija (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium).

Innovaatilistele toodetele ja teenustele turu loomiseks tuleb suurendada riigi võimekust ja valmisolekut käituda innovaatiliste lahenduste tellijana. Selle saavutamiseks on plaanis välja töötada tegevuste pakett, mis soodustab riigihangete kasutamist innovatsiooni edendamiseks. Tegevused hõlmavad hankijate ja pakujate teadlikkuse tõstmist, eksperdinõustamist, koolitusi, valdkondlike võrgustike loomist ning innovatsiooni hankimise toetust.

Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavasse ei lisata investeeringuid taristu arendamiseks, kuna selleks koostatakse eraldi piirkonna konkurentsivõime tugevdamise tegevuskava. Samuti ei lisata kavasse tegevusi, mida ei ole võimalik või põhjendatud ellu viia kava koostamises osalevate organisatsioonide poolt. Sellised on näiteks tegevused, mida viivad ellu riigiasutused kogu riigis.

Tugiprogramm kinnitatakse maakondliku arenduskeskuse ja selle ettevalmistamisse kaasatud organisatsioonide esindajate poolt digiallkirjastatult. Erinevalt perioodi 2015-2016 tugiprogrammidest, ei kinnitata neid enam riigihalduse ministri poolt.

Piirkondlike algatuste tugiprogramm on aluseks toetuse taotlemisele rakendusüksusest.

Eelnõu § 11 kirjeldab piirkondlike algatuste tugiprogrammide muutmist.

4. peatükk. Toetuse taotlemine, nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele

Eelnõu 4. peatükis kirjeldatakse toetuse taotlemise protseduuri ning millistele nõuetele peavad vastama taotlus, taotleja kui ka partner.

Eelnõu § 12 sätestab, kuidas avatakse taotlusvoor ja esitatakse taotlusi. Taotlusi saab esitada jooksvalt alates rakendusasutuse poolt seatud tähtpäevast, milleks eeldatavasti saab olema käesoleva aasta september. Perioodi 2017-2019 tugiprogrammi tegevustele võib taotlusi esitada kuni 31. märtsini 2019.

Eelnõu § 13 sätestab nõuded taotlejale ja partnerile.

Eelnõu § 14 sätestab nõuded taotlusele. Taotluse võib esitada kõigile tugiprogrammi tegevustele korraga või üksikute tegevuste kaupa.

5. peatükk. Taotluse menetlemine

Eelnõu 5. peatükis kirjeldatakse taotluse menetlemise ning taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamise tingimusi, projekti hindamist, valikukriteeriume ja valiku korda. Peatükk sätestab ka tingimused ja korra hindamiskomisjoni moodustamiseks, taotluse rahuldamiseks, rahuldamata jätmiseks, osaliseks või kõrvaltingimustega rahuldamiseks ning taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ja kehtetuks tunnistamiseks. Eelnõus sätestamata küsimustes juhendatakse taotluste menetlemisel haldusmenetluse seaduses sätestatust.

Eelnõu § 15 kirjeldab taotluse menetlemist ning taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamist.

Taotluse menetlemine koosneb selle registreerimisest, esmasest läbivaatamisest, taotluse menetlusse võtmisest või menetlusse võtmata jätmisest, selgituste ja lisainformatsiooni või taotluse täienduste ja muudatuste küsimisest, taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollist ning nõuetele vastavaks või mittevastavaks tunnistamisest, projektide hindamisest ning taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

Eelnõu § 16 sätestab hindamiskomisjoni moodustamise ja taotluste hindamise valikukriteeriumid ning valiku korra.

Nõuetele vastavaid taotlusi hindab rakendusüksus, võttes aluseks hindamismetoodika, mille kinnitab rakendusüksus kooskõlastatult rakendusasutusega. Taotluste hindamismetoodika koostamisel lähtub rakendusüksus käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud hindamiskriteeriumitest ja taotluste menetlemise määruse §-s 7 sätestatud nõuetest. Hindamismetoodika avalikustatakse rakendusüksuse veebilehel.

Nõuetele vastavaid taotlusi hindab rakendusüksuse poolt hindamiskomisjon, mille koosseis kooskõlastatakse eelnevalt rakendusasutusega ja avalikustatakse rakendusüksuse veebilehel

Sätestatud on projektide valikukriteeriumid, mille alusel nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse.

Hindamiskriteeriumid on:

- tugiprogrammi tegevuste eeldatav mõju meetme eesmärkide saavutamisele;
- tugiprogrammi tegevuste ja eelarve põhjendatus ning kulutõhusust;
- tugiprogrammi tegevuste jätkusuutlikkus;
- tugiprogrammi tegevuste valmisolek nende elluviimiseks;
- tegevuste elluviija ja tema partnerite suutlikkus kavas nimetatud tegevusi ellu viia.

Hindamiskriteeriumide seadmisel on lähtutud rakenduskava seirekomisjoni heaks kiidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 110 punkti 2 alapunktis a nimetatud tegevuste üldistest valikukriteeriumidest, mida on täpsustatud vastavalt kõnesoleva meetme tegevuse spetsiifikale ja regionaalarengu meetmete rakendamise senisele praktikale. Teise hindamiskriteeriumi juures arvestatakse ka tegevuste kulutõhusust ning kolmanda hindamiskriteeriumi juures väljumisstrateegia olemasolu ja selle pädevust. Mõju läbivatele teemadele hinnatakse esimese hindamiskriteeriumi raames.

Tugiprogrammide kavandeid hinnatakse skaalal 0–4. Hinnang loetakse positiivseks, kui hindamisel antud koondhinne on vähemalt 2,75. Kuna taotluses võivad olla väga erineva suunitluse ja mõjuga tegevused, hinnatakse neid lähtudes põhimõttest, et ükski taotluses nimetatud tegevus ei saaks ka üksikult hinnates lävendist allapoole jäävat hinnet.

Juhul kui taotluse koondhinne ei ületa sätestatud lävendit, teeb hindamiskomisjon ettepaneku taotlust mitte rahuldada. Põhjendatud juhtudel võib hindamiskomisjon teha ettepanekuid projekti koosseisust konkreetsete tegevuste välja arvamiseks. Juhul kui korrigeeritud kujul hinnatud projekt ületab sätestatud lävendi, võib hindamiskomisjon teha ettepaneku taotluse osaliseks rahuldamiseks.

Eelnõu § 17 kirjeldab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimusi ja korda.

Eelnõu § 18 sätestab võimalused taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ning § 19 taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise ja kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine.

6. peatükk. Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

Eelnõu 6. peatükis kirjeldatakse, kuidas esitatakse toetuse kasutamise seotud aruanded ning millised on toetuse maksmise tingimused.

Eelnõu § 20 sätestab toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise tingimused.

Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti elluviimise kohta aruande vähemalt üks kord aastas, rakendusüksuse nõudmisel või taotluse rahuldamise otsuses sätestatu korral tihedamini. Projekti lõpparuande esitab toetuse saaja hiljemalt taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajaks. Aruande vormid kehtestab rakendusüksus kooskõlastatult rakendusametusega ja teeb need kättesaadavaks toetuse saajale.

Eelnõu § 21 sätestab toetuse maksmise tingimused.

Toetuse maksmise menetlus koosneb rakendusüksusele maksetaotluse esitamisest, maksetaotluse menetlemisest ja toetuse maksmisest. Toetuse maksed tehakse vastavalt Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. aasta määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ 3. peatüki § 11-15 ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustele.

7. peatükk. Toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ja kohustused

Eelnõu 7. peatükis kirjeldatakse toetuse saaja, partneri ja rakendusüksuse õigusi ja kohustusi ning sätestatakse finantskorrektsioonide tegemise alused.

Eelnõu § 22 sätestab osapoolte õigused ning kohustused.

Eelnõu § 23 sätestab toetuse saaja kohustused vähese tähtsusega abi andmisel. Käesoleva meetme tegevuse raames riigiabi ei anta, samuti ei anta toetuse saajale vähese tähtsusega abi. Küll aga võivad toetuse saaja poolt elluviidavad tegevused osutada vähese tähtsusega abiks tegevustes osalejatele ja kasusaajatele.

Eelnõu § 24 sätestab rakendusüksuse kohustused, mis kaasnevad lisaks struktuuritoetuse seaduse § 8 lõikes 2 loetletud ülesannetele.

Eelnõu § 25 sätestab tingimused finantskorrektsioonideks juhtudel, kus toetus tuleb tagasi maksta. Sellised juhtumid on täpsemalt sätestatud struktuuritoetuse seaduse §-des 45-47 ja § 48 ning ühendmääruse §-des 21-23 ja § 24 tingimustes.

3. Eelnõu terminoloogia

Määruses kasutatud terminid on esitatud eelnõu §-s 2. Eelnõuga ei võeta kasutusele muid uus termineid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamise aluseks on perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused.

Eelnõu on kooskõlas ka järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006;
- 3) Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78);
- 4) Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8);
- 5) Euroopa Komisjoni määrus (EL) 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13);
- 6) Euroopa Komisjoni 20. detsembri 2011. a otsus „Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes“.

5. Määruse mõjud

Eelnõu mõjutab otseselt rakenduskava prioriteetse suuna „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ eesmärkide ja tulemuste saavutamist.

Määruse mõju läbivatele teemadele

1. Keskkonnahoid ja kliima

Eelnõu alusel toetatavad tegevused ei oma keskkonnanahoiule ja kliimale otsest mõju, küll aga võivad kaasa aidata keskkonnahariduse edendamisele.

2. Võrdsed võimalused

Projektide raames tuleb leida täiendavaid võimalusi piirkondlikele vajadustele vastavateks tegevusteks, et kaasata erinevaid sotsiaalseid rühmasid, sealhulgas riskirühmasid tööturule ja tõsta nende kvalifikatsiooni. Seejuures tuleb arvestada võrdsete võimalustega seotud probleemide piirkonnaspetsiifiliste aspektidega. Tegevuste puhul tuleb arvestada nende võimaliku mõjuga võrdsetele võimalustele. **Noorte ettevõtlikkuse arendamine ja ettevõtlusvalmiduse arendamine toetab võrdseid võimalusi läbi „Ettevõtliku kooli“ programmi üheks aluspõhimõtteks oleva üleüldise kaasamise. Tegevustes osalevad eri sugudest ning erinevast rahvusest inimesed, kellele kõigile on tagatud võrdne kohtlemine. Uute ettevõtete ja töökohtade loomine maakonnas toetab võrdseid võimalusi läbi ettevõtluspesades osalevatele ettevõtjatele personali värbamise nõustamise, läbi mille tagatakse võrdsetel võimalustel põhinev lähenemine tööturul osalejatele. Ettevõtluse arendamise tõstmise tegevused kasutavad formaate, millele on ligipääs kõigil, sõltumata soost, rahvusest või muudest asjaoludest.**

3. Infoühiskond

Tegevused tervikuna ei ole suunatud infoühiskonna arendamisele.

4. Regionaalareng

Tegevused on suunatud kõikide piirkondade arendamisele. Tegevused peavad olema suunatud iga piirkonna problemaatika ja võimaluste eripära väljaselgitamisele ning lahenduste elluviimise ettevalmistamisele. Väljavalitavad tegevused peavad lähtuma maakonna arengukavast või -strateegiast, tuginema kohalikule algatusele ning olema suunatud piirkonnas tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamisele.

5. Riigivalitsemine

Tugiprogrammide koostamine ja nende elluviimine tugevdab piirkondlikku koostööd ja planeerimissuutlikkust, seda nii avaliku sektori siseselt kui ka erinevate mittetulundusorganisatsioonidega.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Määruse „Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks perioodil 2017-2023 tingimused ja kord“ alusel antava toetuse summa kokku on 5 546 250 eurot. Kohustusliku omafinantseeringu tagavad toetuse saajad ja partnerid.

Toetuse andmise administreerimisega, sealhulgas määruse rakendamisega seotud kulud kaetakse tehnilise abi vahenditest.

Määruse rakendamisega ei kaasne riigieelarvesse otseseid tulusid, küll aga luuakse eeldusi ettevõtluse edendamiseks ja selle jätkusuutlikkuse tugevdamiseks, mille tulemusena suureneb sotsiaal- ja teiste maksude laekumine riigi- ja kohaliku omavalitsuse üksust eelarvetesse.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile, Sotsiaalministeriumile, Haridus- ja Teadusministeriumile ning Maaeluministeriumile. Arvamuse avaldamiseks esitatakse eelnõu maakondlikele arenduskeskustele, üleriiklikele omavalitsusliitudele, maavalitsustele ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele.

Määruse eelnõu väljatöötamise on olnud jooksvalt kaasatud asjaomased ministeriumid, maakondlikud arenduskeskused ja teised olulised partnerid.

